

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Törley Mária nemzedéke egyik legtöbbet alkotó és nemzetközi szinten is elismert szobrászművésze. Alkotásai csodálattal állítják meg az embereket köztereken és közintézményekben egyaránt. Számos tárlaton aratott fergeteges sikert itthon és külföldön. Művészetének legjellemzőbb tulajdonsága abból a meggyőződéséből fakad, hogy a látható élet a lélekből árad kifelé. Ez a bizonyosság ölt testet szobraiban, hiszen a megformálást mindig a belső lényeg kifejezése, bemutatása vezérel. Különösen fontos és értékes művészi hitvallás ez akkor, amikor a képzőművészetben a XX. századtól kezdve a teljes alkotói szabadság – néha szabadosság – talaján sokféle művészi megnyilvánulás kapott teret. Ájultan tapsolunk a modernnek mondott értéktelen és fanyalgunk az üzenetet hordozó konzervatívnak mondott előtt. Pedig egyedül egy kérdés létezik: hordoz-e értéket, képes-e párbeszédet indítani a művészi alkotás, lehet-e azonosulni vagy vitázni a mű által felvetett gondolattal. Törley Mária művei értéket és üzenetet hordoznak, gondolatokat indítanak el a nézőben. Első látásra is könnyen érthetőek. Mindenki megáll egy-egy szobra előtt, mert valami megragadta, fogva tartja, megfogalmazni ugyan nem mindig tudja, de érzi, hogy az anyagok túl valami még szól hozzá, amitől lelke fényesedik, s eltelik békességgel. Művei az érthetőségen túl mély morális tartalmat is hordoznak, alkotójuk meggyőződéséből fakadót. Törley Mária műveivel teremt. Abban az értelemben, ahogyan az emberi teremtést Barsi Balázs értelmezi: „*A teremtés bizonyos értelemben nem más, mint Isten visszahúzódása, hogy mások is létezzenek részesülve a létezés isteni mélységéből*”. Ezt a szintet azonban csak azok képesek elérni, akik lelkében munkálkodik az istenhit, s a legfőbb parancs, a szeretet.

Törley Mária ilyen művész. A plasztika minden ágát műveli. Nagyszabású alkotásai köztereket díszítenek, kispasztikái intim tereket töltenek meg étellel, portréi mély emberismertről tanúskodnak, megrázó keresztútja az Istent hozza közel az emberekhez. Műveiben a figurális szobrászat hagyományait viszi tovább, de nem áll tőle távol a nonfiguratív ábrázolás sem. A kétféle felfogás diszharmonia nélkül egyesül, hiszen minden művében a rejtőzködő láthatatlant szeretné megmutatni, ehhez keresi a kifejezőeszközöket.

Nagyszerű mesterektől tanult. Így vall erről:

„ANDRÁSSY KURTA JÁNOS műtermében tettem meg az első lépéseimet, ő tanított meg az alapokra. Nagyon fontos egy pályakezdő fiatalember számára, hogy higgyenek benne. Ő hitt bennem. Tiszta és kemény ember volt. A tőle tanult igazságok elkísérnek életem végéig. „Nem elég tehetségesnek lenni, rengeteget kell dolgozni! „ – mondta.

SOMOGYI JÓZSEF ugyanebben a szellemben nevelt. Andrásy Kurta János megtanított biztonságosan járni a földön, Somogyi József pedig noszogatótt, hogy keressem a saját utamat, próbáljam ki a „szárnyaimat”.

Amikor Somogyi József meghívta BORSOS MIKLÓST az Epreskertbe tanárnak, ő minden héten bejött műtermembe egy kis beszélgetésre és közben megszemlélte munkáimat. „Mérték és arány, minden ezen múlik... egyszerűen fogalmazz, minél egyszerűbben... minden új munkának úgy fogj neki, mintha az első randevúra mennél...”

Törley sokoldalú művész. Abban az értelemben is, ahogy elkötelezetten szereti az irodalmat, más képzőművészeti ágakat és a zenét. A zene szeretete és a polgári értékrend őrzése indította el férjével, Ruszina Lászlóval együtt arra, hogy irodalmi-zenei szalont indítson el 22 évvel ezelőtt. A Törley Szalon fogalom lett, s a házikoncertek vendégei a tágas kerti villában, neves előadóművészek tolmácsolásában élvezik a zene, a költészet örökbecsű remekeit a Törley alkotások társaságában.

Törley Máriának része volt emberi megpróbáltatásokból is. Amelyek alatt mások megtörtek volna, s a túlélés érdekében elveik feladásával kompromisszumot kötöttek volna. Ő nem ezt tette. Azoknak az asszonyoknak a konok szívósságával túrt és dolgozott, akiknek hite minden időben példaként áll. Tudta, hogy ebből a mélypontból csak áldozathozattal van kiút. Arra van szükség, hogy tudjunk bűnbánatot tartani és őszinte szívvel, nagylelkűséggel másoknak megbocsátani. Mária ezzel a megbocsátással jutott el végül igazságához. A megbocsátás üzenete számos szobrából sugárzik is.

Törley Mária művészete most már nyilvánvalóan része a magyar örökségnek. Eddig is az volt, de most egy nemzetnek fel is mutattuk. Fény esik rá. A Magyar Örökséghez tartozni azonban nemcsak dicsőség, hanem kötelesség is. Mindenkinek azon kell munkálkodnia, hogy a jelenkor szétesett társadalmának, és a kapaszkodókat kereső emberének hitét is erősítsük. Ezt segíti a Magyar Örökség. Segít abban, hogy az emberek újra higgyenek a szépben és a jóban. Törley Mária szobraival, kisplasztikáival eddig is ezt tette. Felmutatja a szépet és ezzel jobbá teszi a világot. Hiszen Kazinczyval szólva:

„a história bizonyítja, hogy ha valahol a ' Jó gyökeret vert, ott mindig a ' Szép készítette az utat. ”

Kazinczy szerint a szép érvényre jutásának morális tétje van, ugyanakkor az erkölcs nemesedéséhez a szép minden formája hozzájárul. Törley Mária szobraiban ez a kettősség van jelen. Művészete nemes erkölcsiségből táplálkozik, amely a szép felmutatásával a közösségre is visszahat. Szobrai nemcsak szépek, hanem üzenetet is hordoznak. Az általa ábrázolt, nagyszerű emberekre történő képi emlékezés, amely a megvalósulás után mindennapi életünk kísérője lett tereken, utcákon, állandó mementóként figyelmeztet bennünket az emberségre, a kitartásra, a hitre, a kudarcok elviselésére és az újrakezdés szükségességére, mindarra tehát, amelyből az élet szeretete, s ezáltal az igazi hazaszeretet táplálkozik. S ez ad az embernek reményt. Hiszen miként Hamvas Béla írja:

„A világ helyzete sohasem reménytelen, mert sohasem azokon múlik, akik nem hisznek az életben, hanem azokon, akik hisznek benne.”

Törley Mária hitvallásával fejezem be *„Szobrásznak lenni számomra boldog állapot. Gyönyörködöm az emberekben, a fákban, a madarakban, keresem és meg is találok a SZÉPET a világban. Azt szeretném megmutatni, amiért érdemes élni, a kerek világ szépségét, a gyönyörűség és az élet forrását: a szerelmet, az egymáshoz való tartozás biztos boldogságát, a HITET a ránk vigyázó kézben, Isten tenyerében.”*

Tulassay Tivadar